

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 47,

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepubliceși nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiin, in 7 Maiu.

Sînt foarte loiali concetățenii nostri cu rolul de hegemoni, Maghiarii, față cu dinastia. Aceasta este părerea lor, care la ocazii diverse o accentuează pe toate tonurile. Loialitatea lor însă este condiționată de: „dacă” și „însă”, cum observează „S. d. Tageblatt” de aici, sau de amorul propriu național specific maghiar, după cum dicem noi. De unde urmează, că prelungă toată parada lor cu loialitatea, aceasta se bucură numai de al doilea loc în inima lor.

În rîndul trecut am amintit foarte pe scurt de dorința exprimată în presa din Budapesta pentru înființarea unei curți maghiare regesci în sinul Ungariei. Este cu greu a înregistra toate durerile cător s'au dat expresiune în presa maghiară cu ocaziunea aceea pentru că durerile sînt multe. Incepem cu estragerea unor pasaje dintr'o foaie despre care se țice, că stă aproape de ministrul president Tisza.

„Ellenör” țice, că nu există pe lume națiune mai monarchică, ca națiunea maghiară și ca se dovedească aceasta se provoacă la istorie (!), „... monarchia n'a fost nicăieri așa de tare ca în Ungaria. Luptele noastre naționale și revoluțiunile nu s'au îndreptat nici odată în contra ideii monarchice”. După ce comparează staturile de rasă latină, Englitera Rusia și Germania chiar și le află pe toate mai slabe în punctul acesta decât pe Ungaria, adauge: „Atêrnă numai dela coroană a potența simțemintele monarchice la un entusiasm statornic” (!). Cel mai bun mijloc spre sfêrșitul acesta este petrecerea familiei regesci în Budapesta. Pofim așa dară ca regele și familia sa să petreacă cât de des în Budapesta.”

Pe cînd oficioasa prescrie dinastiei atitudinea față cu loialii cetățeni maghiari, „Pesti Naplo” ține prelegeri fiitorului rege al Ungariei, principe-

lui de coroană Rudolf. Ceea ce i s'a spus familiei regesci de „Ellenör”, i se spune într'un ton mai negenat principelui de coroană: „Dela el atêrnă a câștiga inima națiunei întreagă; dela purtarea lui atêrnă cu ce înclinări prevenitoare va răspunde la cele a le Maghiarilor. Sufletul bunei națiuni maghiare este mîndru și inima ei este jeloasă. Ea nu suferă bucurios lipsa de considerațiune. Abnegațiunea ei este nemărginită, pretinde însă trtare bună. Țeara întreagă ține la autonomia ei de stat și nu i place, cînd este schimbată cu Austria; Maghiarul nu are decât o patrie și aceasta este Ungaria, Austria e numai aliata ei permanentă, nimica mai mult”.

În tonul acesta i spune „P. N.” principelui de coroană mai departe să vie în Ungaria cu soția sa fitoare, să învețe și soția lui a vorbi și a simți unguresce, pentru că interesele dinastice și nesimțele naționalităților după unite, avizează dinastia la o politică așezată pe baze maghiare etc. etc.

Asemenea se mai espectorează și alte țiare. Cu toate aceste principele de coroană a părăsit de mult Budapesta, și după dînsul și prealnalta familie.

„P. Ll.” are sciriri din București despre o intrerupere faptică a relațiunilor dintre România și Bulgaria. Causa acestei intreruperi se țice că sînt atrocitățile turcesci din părțile resirite a le Bulgari. Aceste însă de altă parte se spune, că dacă există sînt numai urmările asupririlor, căror sînt espuși Musulmanii în Bulgaria. Ni se pare că în privința celor de mai sus coresp. țiarului budapestan nu este informat cum se cade.

Sinodul arhidieceșan.

Sibiin 7 Maiu.

Ședințele sinodului nostru s'au sporit până astăzi inclusive la nrul patruspredece. Obiectele cele mai mo-

mentoase din ședințele din urmă sînt atingerea raporturilor dintre părțile constitutive ale provinciei noastre metropolitane. A fost interesantă și totodată infocată discusiunea. Diferența de opinii a fost marcată din destul de părțile neegali din luptă. Poate că discusiunea era mai scurtă, dacă toți oratorii rămneau pe terenul bisericesc și nu confundau sistemele existente de stat cu sistemul canonic, pe care se rașimă instituțiunile noastre bisericesci, cuprinse în statutul organic. În cele două ședințe înainte de cea a patruspredecea s'a desbătut cestiunea înființării celor doue episcopii și promovarea vicariului archiepiscopesc la rangul ierarhice de arhieru. În principiu nu a fost nimenea contra înființării episcopilor. Partea specială a acestei cestiuni, fiindcă invoalvă și o eventuală arondare nouă a tuturor eparchiilor, inclusive arhidieceșana noastră, nu s'a putut decide meritoriu. Aceasta cere studiu și urmarea fu, că consistoriul nostru arhidieceșan s'a însărcinat a veni la procsimul sinod cu o părere basată pe date. Ceealtă cestiune s'a resolvat, în conformitate cu conculusul congressului din 1878 Nr. 243, concredîndu-se Escel. Sale Archiepiscopului și Metropolitului punerea în lucrare a promovării vicariului archiepesc la rangul de arhieru căt mai curînd. Ședința a patruspredece decurge încă. Premiînd aceste trecem la

Ședința VI (2/14 Maiu).

Ședința se deschide la 9^{1/2} oare înainte de ameași.

Se ceteșco protocoalul ședinței a V și se autentică.

a) Ciderul presentează:

1) Cererea de concediu a deputatului Ioan Filipescu pe termen de 3 țile; de oare ce respectivul deputat s'a presentat, înecată necesitatea a i se acorda concediu.

2) Cererea de concediu a deputatului Nicolae Gaetan pentru întreaga sesiune din cauză că este ocupat.

Dep. A. Trombițaș propune a nu i se acorda concediu cerut, nefînd cererea de ajuns motivată.

Presidiul atragînd atențiunea sinodului asupra unor împregiurări considerabile, e de părere a i se da concediu.

Dep. P. Cosma susține că dacă nu e motivată cererea să nu i se dea.

Presidiul arată că deputatul nu a descoperit motivul dar presupune într'adevăr a fi împedecat, căci de altcum deputatul din cestiune totdeauna a luat parte; e de părere a i se da.

Dep. Patița descoperă că scie din isvor sigur, că este împedecat a lua parte din cauze ponderoase și anume fiind împedecat prin morb; propune a i se da concediu cerut.

Dep. N. Cristea susține, că prin cererea de concediu se intrerupe termenul de 5 țile prescri în regulamentul, și avînd termen de acum începînd încă 5 țile, se poate până atunci presenta sau legitima — este pentru de a nu i se da concediu.

Dep. Z. Boiu presupune a fi avut voință deputatul Găetan a lua parte la ședința dar fiind împedecat și espîrand astăzi a 5-a și dela deschidere și cere concediu, propune a se privi cererea ca motivată și a i se da concediu.

Președintele arată că cererile de concediu pe cale telegrafică le consideră și o desinteresare de sinodalitatea noastră și cu deosebire cele presentate în țina din urmă a espîrării termenului de 5 țile, dar cu toate aceste avînd în vedere urmările ce ar proveni din aplicarea prea severă a ș-lui amintit din regulamentul este pentru a i se da concediu.

Dep. E. Macelariu e contra propunerii deputatului N. Cristea de a i se da termen încă 5 țile, ci propune a se decide sau să se de concediu sau i se denegă.

Deputatul G. Danilă susține că pe basa casului de precedență întîmpul cu deputatul Ioanichie Olariu, este corect a se da și deputatului Găetan.

Presidiul susține că acest cas este analog cu al deputatului Macsin.

Deputatul A. Trombițaș susține și motivează de nou propunerea sa de a nu se da concediu.

Deputatul S. L. Barciuanu arată că decoparte ar consimți cu părerea deputatului A. Trombițaș dar luînd în considerare că detragîndu-se concediul s'ar perde mandatul și ar fi să se scrie alegere nouă pentru anul următor, și de oarece este în genere cunoscut că deputatul Găetan totdeauna a luat parte la ședințe susține propunerea a i se da concediu.

FOIȚA.

Archiepiscopul și Metropolitul ANDREIU BARON DE ȘAGUNA.

de Nicolau Popca.
(Daro de seamă de I. Slavici).
(6 Urmare).

La anul 1866 oștirile austriace sînt bătute; curtea din Viena își perde prestigiul și o mare parte din puterea ei: trebuie dar să cedeze față cu Maghiarii. Împêratul îl chiamă pe Șaguna la Viena, ca să-i ceară sfatul în aceste timpuri atât de grele pentru dinastia Habsburgilor.

Șaguna trebuia să înțeleagă, că acum sînt mai tari aceia, cari vor nedreptatea și se se supună în interesul păcii, mîrginindu-se a stărui pentru înarticularea autonomiei bisericesci și pentru asigurarea drepturilor ce-și câștigaseră Români până atunci: acum Maghiarii stau pe gînduri, însă Români supêrați, că Împêratul nu i a chemat decât pe Șaguna

la Curte, că Șaguna a mers singur și că el nu a țis: „Români nu primesc nimic, înaltate împêrate, dacă nu li se dă tot! ci, ca om înțelept, a țis: „Români, ca popor chibzuit și alipit cu credința de tronul, de la care așteaptă toate bunătățile în viitor, au să rămână pe pace, dacă li se va da deocamdată atât și atât; ei vor fi răbdători, așteptînd cu cele mai bune speranțe schimbarea vremilor.”

Erau însă între Români și oameni fără prevedere, oameni lipsiți de buna chibzuință, care credeau, că Români nu vor fi răbdători, și acestia încep să facă politică în socotela lor, să declame contra lui Șaguna și să-l înfățșeze mulțimei ca pe un maghiaron.

Eară din țina în care s'au depărtat de Șaguna, Români au perdut ori și ce rașem în lupta lor contra Maghiarilor, de oarece Curtea din Viena nu mai putea să fie dispusă a sprigini pe nisece oameni, care urmîrî scopuri potrivite cu interesele monarchiei, nu aveau nevoie de a se lepăda de povățitorul lor de până atunci. Poporul român a perdut incre-

derea curții din Viena atunci, cînd el s'a depărtat de omul, care i câștigase această încredere, a perdut-o atunci, cînd a început a se încrede în oamenii, care combătute pe omul ei de încredere. Pentru aceea a țis Șaguna: „Flere possem, sed juvare non!” El nu spera nici un ajutor povățuit de nisece oameni, care, prin politica lipsită de ori ce razem știut, dedeau loc la bănueli grele, deși poate că neîntemeiate.

Niciodată Români de peste Carpați n'au avut cuvinte de a se lupta contra Curții din Viena, ci totdeauna s'au luptat contra Maghiarilor și răzemați de curtea din Viena. Acum dar, cînd ei deodată s'au depărtat de Curtea din Viena și voiau să urmeze lupta fără de spriginul ei, orice om cu minte trebuia să se întrebze, unde au aflat ei un nou razem și orice adversar putea să caute acest razem în afară. Nu e dar minune, dacă se iviră fel de fel de presupuneri, fel de fel de bănuali, fel de fel de invinovățiri, care au înlesnit Maghiarilor lupta contra elementului român; nu e minu-

ne, în dobești, că după rêsboiul orientat, în care sângele român a curs pentru cauza sîntinută de Rusia, Maghiarii au putut împune bisericii române datorita de a propune limba maghiară în școlile întemeiate și susținute de densa.

Prevedînd cele ce vor trebui să urmeze din politica nechibzuită a frunțășilor romani de peste Carpați, bîtrînul Metropolit luase hotărîrea de a convoca un congres național, în care Români de peste Carpați să se pronunțe față cu noua stare de lucruri și să-și formuleze dorințele. Căci el nu era dintre acei oameni luminați, dar intoleranți, care se cred în drept de a disprețui marea mulțime a capetelor mîrginite, pentru că nu pot să înțeleagă ceea ce trece peste capacitatea lor de înțelegere, căci ei știa, că mulțimea e, cum o dispunem. Este un lucru, pe care și cel mai mîrginit om poate să-l înțeleagă: că sînt lucruri, pe care nu poate să le înțeleagă, ci trebuie să le primească cu încredere orărbă. Și dacă mulțimea nu ar avê darul de a înțelegere acest lucru, ar

Deputatul N. Cristea își retrage propunerea.

Punându-se la vot, se primesc propunerea deputatului Z. Boiu de a i se da concediu cerut privindu-se cererea de motivată.

c) Cererea de concediu a deputatului Corneliu Pipos din cauză de morb.

Deputatul A. Trombițaș propune a nu se da nefiind destul motivată cererea.

Deputatul Patia descoperă sinodul, că este adevărat motivul cel aduce, căci însuși știe că e bolnav, propune a i se da concediu. — Sinodul primește propunerea deputatului Patia, concediul cerut se acordă.

d) Cererea de concediu a deputatului Alecsie Olariu din cauză de morb.

Deputatul A. Trombițaș propune a nu se da.

Deputatul Mihăilțan cunoscând starea sănătății petentului propune a i se da. — Sinodul primește propunerea deputatului Mihăilțan, concediul se acordă.

e) Cererea de concediu a deputatului Diamandi Manole fiind absent de acasă în afaceri scolare.

Deputatul A. Trombițaș propune a nu i se da nefiind cererea motivată.

Deputatul I. Popea și Dr. I. Pușcariu sânt pentru a i se acorda, de oarece deputatul Diamandi este în misiune scolară.

Deput. Cosma arată că de oarece concediul este cerut prin avocatul Străvoiu din Brașov și nu prin deput. Manole și susținând că per procura nu se cere concediu, sprijinesc propunerea deputatului Trombițaș.

Deput. Dr. I. Hodos susține propunerea dep. Popea și Dr. Pușcariu, de oarece cauza, pentru care absentă, este foarte momentuoasă și se nu ne facem scrupuli din aceea, că concediul este cerut per procura.

Deput. D. Comșa sprijinesc propunerea dep. Dr. I. Hodos.

Deput. E. Macelariu propune încheierea dezbaterii ceea ce se primesc.

Deput. Popescu sprijinesc propunerea dep. Cosma și Trombițaș.

Punându-se la vot se primesc propunerea dep. Dr. I. Hodos. Concediul cerut se acordă.

Prezidiul prezintă:

a) Rugarea lui Nicolau Tarcea din Streza-Cârțoara în numele a 100 locuitorii pentru esitarea unui comisiar investigatoriu în cauza clerului Pavel Monea.

b) Rugarea comitetului parohial din filia Felța ppiatul Palogului pentru un ajutor de 500 fl.

c) Rugarea preotului din Romos Vasiliu Basarab pentru aseptarea capitalului împrumutată din fondurile arhiepiscopale. — Se transpun comisiunei petiționare.

d) Arătarea comitetului bisericesc din Acmaria despre vinderea unei moși în acea comună care ar fi potrivit a se cumpăra pe seama clerului nostru. — Se transpune comisiunei finanțare.

Biroul sinodal comunică absentarea a 4 deputați fără concediu și anume Gerasim Candrea, Ioan Macsim, Dr. Tincu și Anania Moldovan.

Deput. A. Trombițaș face propunerea ca să se considere mandatul acestor deputați ca depus și să se scrie alegere nouă. — Se primesc.

Urmează la ordinea zilei, raportul comisiunei organizatoare în privința unui proiect pentru înființarea esactoratului. — Se

primește textul raportului comisiunei actus sub %.

Ședința următoare se anunță pe mâno la 9 oare a. m. La ordinea zilei rapoartele comisiunilor.

Ședința se încheie la 1 oară p. m.

Ședința VII (3/15 Mai).

Ședința se deschide la 9¹⁵ oare a. m. se cetește protocolul ședinței a VI și — se autentică.

Prezidiul prezintă:

a) Rugarea comisiunei alese din partea poporului din Reșinariu pentru ocuparea parohiilor vacante;

b) Rugarea lui Nicolae Ciucean din Reșinariu pentru ordinarea unei cercetări în cauza fondului pentru conservarea criptei Marelui Andreiu;

c) Rugarea lui Gedeon Pavel din Arpașul inferior pentru a fi primit între elevii Institutului Andreian;

d) Rugarea prof. Ioan Popescu pentru a i se computa cuincuenalele dela data decretului. — Se transpun comisiunei petiționare.

Deputatul Dr. Stefan Păcurariu face următoarea interpelație: „După ce eri mi-a obvenit chiar un cas, că un preot căruia i s'a dat 20 fl. din mila împărătească, a fost silit ca să capete acești 20 fl. să cuniteze 50 fl. ca primii mă ved silit a îndrepta următoarea interpelație:

1. Este venerab. Prezidiu cunoscută modalitatea de distribuie a acestor bani și ce felii de garanță are venerab. prezidiu că sumele de ajutoriu ajung în mâna preșilor lipsiți?

2. Sânt venerabilului prezidiu cunoscute abuzurile ce se fac cu împărțirea banilor amintii?

3. Ce măsuri cugetă venerabilul prezidiu a lua per venitoriu pentru delaturarea abuzurilor, ce se fac cu împărțirea ajutorilor din banii de mila, și ce garanții voiesce a introduce ca banii să ajungă la destinațunea lor?

Prezidiul declară a răspunde îndată la această interpelație, că împărțirea ajutoriului se face după rezoluțunea prea înaltă, care designează modul și scopul împărțirii.

Banii se trimit potopilor spre distribuie, prou lângă primirea cutanțelor, și că toată garanția o are în simțul de oficiozitate a potopilor despre care până a-cuma n'a avut ansă a se indoli.

La punct 2 dechiară categoric, că până acum nici consistoriul, nici prezidiul n'are cunoscință despre vre-un abuz în privința banilor espedați.

Ad 3. La cas de vre-un abuz în această privință dacă în adevăr se va descoperi, este ca și în alte casuri de abuz procedura disciplinară, după care cei culpabili de bnnă seama se vor pedepsi.

Dr. St. Păcurariu declară a nu fi mulțumit cu respunsul dat și își rezervă dreptul a face propunere în privința aceea. — Sinodul ia respunsul prezidiului spre scoință.

În legătură cu cele de sub punctul premergătoriu Dr. Stefan Păcurariu face următoarea propunere:

1. Intreaga sumă ce este menită pentru ajutorarea preșilor lipsiți să se împartă conform destinației acestor bani numai între preșii adevărați lipsiți cu purtări bune și binemeritați pe terenul scolar bisericesc și au prunci la școală;

2. Se măsuri cugetă venerabilul prezidiu a lua per venitoriu pentru delaturarea abuzurilor, ce se fac cu împărțirea ajutorilor din banii de mila, și ce garanții voiesce a introduce ca banii să ajungă la destinațunea lor?

Prezidiul declară a răspunde îndată la această interpelație, că împărțirea ajutoriului se face după rezoluțunea prea înaltă, care designează modul și scopul împărțirii.

Banii se trimit potopilor spre distribuie, prou lângă primirea cutanțelor, și că toată garanția o are în simțul de oficiozitate a potopilor despre care până a-cuma n'a avut ansă a se indoli.

La punct 2 dechiară categoric, că până acum nici consistoriul, nici prezidiul n'are cunoscință despre vre-un abuz în privința banilor espedați.

Ad 3. La cas de vre-un abuz în această privință dacă în adevăr se va descoperi, este ca și în alte casuri de abuz procedura disciplinară, după care cei culpabili de bnnă seama se vor pedepsi.

Dr. St. Păcurariu declară a nu fi mulțumit cu respunsul dat și își rezervă dreptul a face propunere în privința aceea. — Sinodul ia respunsul prezidiului spre scoință.

În legătură cu cele de sub punctul premergătoriu Dr. Stefan Păcurariu face următoarea propunere:

1. Intreaga sumă ce este menită pentru ajutorarea preșilor lipsiți să se împartă conform destinației acestor bani numai între preșii adevărați lipsiți cu purtări bune și binemeritați pe terenul scolar bisericesc și au prunci la școală;

2. Preșilor ce nu au locuința în Sibiu să se trimită din cancelaria cons. arhiepiscopale suma ajutoriului asemat la adresa fie-cărui deosebit prin asemațunea postală.

3. Astfel de ajutoare nu se pot de-trage sau reținē sub nici un fel de titlu. — Se transpune comisiunei bisericesci.

Deputatul Patia face următoarea propunere:

„În considerare că afacerile sinoadelor, a comitetelor și episcopiolelor protopresbiterale nu sânt definitiv regulate, ci numai generalmente enumerate, din care cauză acele organe foarte însemnate nu pot desvolta nici o activitate cu rezultate vizibile, an onoare a face următoarea propunere:

Sinodul arhiepiscopale avisează pre prea ven. cons. archid. ca per sesiunea venitoare să substearnă un proiect de regulament, prin care să se reguleze afacerile sinoadelor, comitetului și episcopiolelor protopresbiterale, conform poziției acelor în organismul bisericesc și a preciza cercul lor de activitate. — Se transpun comisiunei pentru propuneri.

La ordinea zilei se pune cetirea a treia a regulamentului pentru administrarea și controla averilor bisericesci din arhiepiscopale gr. ora a Trani. — Se primește cu unele modificări stilistice și în cetirea a treia în mod provisor.

La ordinea zilei este cetirea a 3 a a instrucțiunii pentru afacerile esactorale ale consist. archid. — Se primește și în a 3-a cetire.

La ordinea zilei se pune raportul comisiunei organizatoare. Raportorul Parteniu Cosma raportează la propunerea consist. archid. pentru modificarea § 67 din regulamentul seminarial, că îndeplinirea posturilor profesoriale ale institutului Andreian să se facă prin consistoriu în ședința plenară, și face următoarea propunere:

Sinodul nu simte necesitatea nici oportunitatea pertractării meritoreale a acestei propuneri, care întesce la modificarea unai § esențial al regulamentului seminarial abia pus în lucrare, ci trece preste ea la ordinea zilei.

Dr. Stefan Păcurariu cere a se ceta și motivele consistoriului ear P. Cosma motivând mai pe larg propunerea comisiunei, și punându-se la vot propunerea deputatului Dr. I. Pușcariu aceea nu se primește, ci — Sinodul primește propunerea comisiunei, după care obiectul din chestiune nu se ia la pertractare meritorică.

La ordinea zilei se pune raportul comisiunei scolare.

Raportorul Dr. D. P. Barciuanu raportează asupra proiectului consist. archid. de sub Nr. 568 scol. despre Regulamentul pentru un institut de învățtoare la scoalele populare, și recomandă acest proiect spre primire în dezbateră generală, ear în dezbateră specială se vor îndigeta schimbările făcute în text din partea comisiunei. Dar de oarece punerea lui în lucrare cere sepe cam de 3100 fl. din fondurile archid. el se comunică comisiunei finanțare spre a' lua în considerare la stabilirea bugetului.

Deput. Georgiu Dănilă face următoarea propunere:

Considerând că cu privire la starea primitivă în care se află scoalele noastre confesionale din arhiepiscopale, nu subversează chiar acum necesitatea absolută de a se crea aceasta un institut pentru creșterea de învățtoare; considerând, că nici starea finanțială de astădată nu ne motivează la crearea acestui institut; considerând că numărul acelor scoale confesionale, cari ar

putē trage foloase numai dect din înființarea acestui institut, poate fi foarte mic, și că în scoalele confesionale, cari acum ar putē trage foloase prin înființarea institutului după posibilitate s'au și aplicat ici colea învățtoare, propune amănarea pertractării acestui proiect.

Deput. Dr. I. Pușcariu propune ca proiectul acesta să se dea consistoriului înapoi spre a consulta și a lua în privire și partea finanțară.

Această propunere dă ansă la o dezbateră mai îndelungată, în urma căreia raportorul resumând părerile ivite, susține părerea comisiunei, de oarece motivele aduse în contra admeterei la dezbateră generală a proiectului nu ar avē basă. Necesitatea unui astfel de institut s'a constat în sinodul din anul 1878 și 1879, însărcinându-se consistoriu a elabora un proiect de regulament în această privință. Consistoriu s'a grăbită a prezenta un astfel de proiect, și acum ar fi un lucru curios, dacă sinodul ar trece preste dēnsul la ordinea zilei simplu din motivul că nu ar fi constatată lipsa unui astfel de institut, și că ar recere sepe, cari s'ar putē folosi spre acoperirea altor lipse. Cu alte ocașuni s'a dat consistoriului în alte direcțiuni însărcinări de felul acesta; mai de multe ori consistoriu n'a putut prezenta la timp cele dorite de sinod și a primit în diferite rânduri un fel de vot de blam și expresiunea păreri de rēu a sinodului, că nu a satisfăcut însărcinări primite. De astădată consistoriu a satisfăcut cu promptitudine ordinul primit dela sinod; astere proiectul dorit, și acum sinodul se declară, că nu află de necesar a intra în dezbateră generală asupra proiectului. Aceasta ar fi în detrimentul autorității atât a sinodului cât și a consistoriului. Deci recomandă de nou primirea propunerei comisiunei scolare. Puocându-se la vot propunerea comisiunei se respinge, și se primește propunerea deputatului Dr. I. Pușcariu, în urma careia proiectul din chestiune se redă consistoriului spre consultare și asupra părței finanțare.

La ordinea zilei se pune raportul comisiunei petiționare. Raportorul Traian Mețian raportează:

a) Asupra petiției preotului Avram Stanca din Petroseni pentru un ajutoriu. — Se transpune consistoriului spre posibila luare în considerare.

b) Asupra petiției preotului Ioan Ivanovici din Corunca pentru a se dechiară nevinovat de acusa radicată asupra lui și a se elibera de sub pedeapsa dictată de consistoriu. — Se restituie petentului pre calea consistoriului ce îndrumare, că nefiind sinodul for apelatorial duplicantul să se fină de procedură.

c) Asupra petiției preotului Romul de Crainic din Dobra pentru un ajutoriu din fundațunea Șaguniană. — Se transpune consistoriului.

d) Asupra rugărei preotului Ioan Iliescu din Cărceda pentru un ajutoriu. — Se transpune consistoriului.

e) Cu privire la petițunea presb. și parochiului din M. Oșorhina Parteniu Trombițaș de Bethlen pentru pensiu, comisiunea propune a se transpune comisiunei finanțare spre luare în considerare la stabilirea bugetului, fiind și de altminter ca precedent din anul trecut, unde s'a mai dat atare pensiu.

Deput. Eugen Brotoe face propunerea, ca petițunea să se transpună consistoriului spre dare de părere. La propunerea deputatului Z. Boiu, cererea se transpune comi-

fi peste puțină să mai trăim pe fața pământului. Sunt însă oameni, care se cred capabili de a înțelege și ceea ce nu înțeleg și acestia îndeobște se pun întră capetele luminate și mulțime, și țipă, și sbiară și fac sgomot deșert, până ce nu produc în lume zăpăciala, pe care o simt în capetele lor. Șaguna voia să-i adune pe Români în congres național, pentru ca să se pună întră mulțime și oamenii de felul acesta, să stringă încă odată rândurile să limpedească încă odată capetele și să-i înfățișeze ear pe Români de peste Capați ca pe un element încheagat și plin de țarie.

Se înțelege, guvernul maghiar își dădea toată silința spre a zădărnici acest plan; dar se vede, că corocana se pronunțase pentru realizarea dorinței lui Șaguna, căci președintele consiliului de miniștri, atunci Contele Lonyai, pleacă în Ardeal spre a se pune în înțelegere cu fruntașii Românilor

Șaguna care știa ce voescă Contele Lonyai, nici n'a voit să se pună în înțelegere cu dēnsul, căci scopul lui nu era de a se înțelege cu Maghiarii,

ci de a pune la cale o manifestație energică pentru corocană și contra regimului maghiar, de a-i sili pe Maghiari să facă noue concesii, ori cel puțin să se țină de cele făcute până atunci.

Alți oameni politici din Ardeal, care treceau de vrășmași neimpăcați ai Maghiarilor, au creșut însă, că se pot pune în înțelegere cu șeful cabinetului din Pesta, fără de a da chiar prin această încercare de înțelegere directă guvernului maghiar un puternic motiv de a susține, că convocarea congresului național e de prisos. Ei s'au intrunit dar în conferență, au stat de vorbă cu Escelența Sa ministrul președinte al Ungariei și s'au întors, cum preveduse Șaguna, rușinați la casele lor. Astfel Lonyai dovedise, că Români ardeleni sunt cei mai inofensivi oameni.

De aici înainte Români din Austria sunt niște oameni fără o importanță în viața politică.

La anul 1863 Șaguna obținuse pentru Români ardeleni dreptul de a

se intruni în congres național și prezentând Împăratului deputațunea trimisă la tron din partea acestui congres, Împăratul i răspunde:

„Cu plăcere vă primesc ca pre reprezentanții „bravori Români“ ai marelui meu Principat Transilvania, care de repetate ori mi-au dat testimonii de neclintita lor credință și alipire către mine și casa mea. În adresa ce mi s'a propus și în gravul cuvânt (inhaltsvolle Ansprache) al demnului lor președinte, ei au înfățit din nou aceste simțiminte și au și recunoscut cu încredere sinceră fiască și cu mulțumită acele principii de stat, ce le-am proclamat prin diploma mea din 20 Oct. 1860 și patenta mea din 26 Februarie 1861, și care vor duce la o saltiferă transformare a imperiului întreg. Primind cu plăcere și deplina îndestulare asigurările d-voastre cele deplin corespunzătoare grelelor împregiurări actuale, vă împuternicesc totodată a le-o împătași aceasta comitenților d-voastre, căroră și de aici înainte le rămân propens cu îndurare și grație împărătească.“

În onoarea acestei deputații ministrii austriaci au dat soarele, eară municipalitatea din Viena a dat un banchet, la care a presidat mareșalul austriac Principele Colloredo alături cu primarul Capitalei și la care au luat parte somitățile politice din Viena.

Eată dar importanța ce li se dă Românilor ardeleni la 1863, pentru că atunci ei treceau de oameni „bravi“, de un element compact și bine povățuit, care putea să aibă glas hotărâtor în viața politică, un element pus la dispozițunea unui om de bună credință și cu vederi întinse, de care unii aveau cuvinte de a se teme și pe care alții se puteau răzema: de la 1870 încoace ei nu sunt de cât niște oameni risipiți prin țerile de la răsărit, un element zăpăcit, de care nimeni nu se teme și pe care nimeni nu îndrănește a se răzema,—sunt tot ceea ce au fost până la 1848.

După ce ideea congresului a fost dar zădărnicită, Șaguna luă hotărârea de a se adresa printr'un „apel“ către națune; dar el a murit mai na-

sineii bisericești spre considerare în necu și rugarea petentului alăturată la raportul consistoriului.

La ordinea zilei, raportul comisiei organizatoare. Raportul Nicanor Frateș raportează asupra „Regulilor directive“ pentru afacerile interne ale comisiei administrative a tipografiei arhid. și propune ca aceste reguli să se primească în general, iar în special să se facă unele modificări:

Propunerea comisiei pentru primirea „Regulilor directive“ în dezbateri generale se primește și se pune numai decât la dezbateri speciale. Cătușă de titlu, deputatul P. Cosma propune ca titlu: „Regulament pentru afacerile interne ale comisiei administrative a tipografiei arhidiecesane.“ La dezbateri se naște întrebarea despre competența sinodului de a face schimbări și modificări a acestui propus de comisiei tipografice, sau dacă aceste schimbări și modificări sînt a se trimite aceleși comisii spre a le induce înșiși în text și astfel întregit textul al asterne de nou sinodului spre revedere și aprobare.

Deputat. N. Cristea cu privire la cestiunea de competență se pune pe terenul etic și pretinde să avem mai multă încredere în comisiune. Numai șurubii, ori cât de numeroși ar fi, nu sînt în stare a susține un edificiu, dacă el în sine va fi putred. Ori câte legi am face n'ar fi de ajuns, dacă comisiunea nu va fi bună, încît să putem avea încredere într'însa. Această din urmă trebuie să o avem, pentru că capul sinodului și consistoriul e și capul ei și așa 'i putem lăsa fără frică și ei cercul său de activitate. De altă parte trebuie să fim cu venerațiune și cătră Marele testator, care a dăruit arhidiecesi averi așa de frumoase. Este de părere, ca sinodul să se conformeze în cestiunea de competență testamentului Marelui testator.

Fiind timpul înaintat (la 2 oare după amiază) se propune încheierea ședinței. Punându-se la vot această propunere, se primește.

Ședința proximą se anunță pe mîne după serviciul d'ceas la 10^{1/2} oare înainte de amiază.

La ordinea zilei va fi continuarea dezbaterii asupra acestui regulament.

Sedința VIII (4/16 Mai).

Ședința se deschide, după o conferință prealabilă, la 12 oare înainte de amiază.

Se citește protocolul ședinței premergătoare și se autentice.

Din incidental verificăreii deput. Dr. Stefan Păcurariu pretinde inducerea în protocol a motivelor puse în fruntea interpelațiilor sale din ședința a VII.

Prezidiul provoacă pe interpellant a notifica cazul concret de care a făcut amintire, și punând la vot întrebarea dacă sînt a se induce motivele la protocol sau că ar trebui manjnată datina de până acum și prescripțiile regulamentului afacerilor interne, în virtutea căruia numai propunerile formulate și interpelațiile au loc la protocol.

Sinodul se declară pentru neinducere a motivelor la protocol.

Față cu acest conclud deput. Dr. St. Păcurariu face următoarea declarație:

„De oarece s'a lăsat la protocol din interpelațiunea mea pasagiul: „după ce chiar ieri mi-a obvenit un cas, că un preot, căru i s'a dat 20 fl. din mila împărătească, a fost silit, ca să capete acești 20 fl. să cuitze 50 fl. ca primii, me v'ed silit a îndrepta următoarea (interpelație) — cu totul a-fără 'mi retrag toată interpelațiunea ca fără înțeles.“

Sinodul ia declarația spre știință și admite a fi petrecută în protocolul de azi.

Prezidiul anunță, că în virtutea dreptului ce i compete ca președinte a dat con-

inte de-a fi găsit timpul oportun pentru aducerea la îndeplinire a acestei hotărâri pămîntști.

Mulți s'ar fi așteptat poate, ca cartea Părintelui Popea, să fină locul acestui „apel.“

Aceasta nu era cu puțință Depriși a vedea în faptele unui om mai ales ceea ce ele sînt, eară nu scopul la care întesc, sîntem dispuși al' hua pe Șaguna drept un îndemnatie om politic. El însă a luat parte la viața politică, fără a se fi fost un om politic, de oarece scopul urmărit de densul nu a fost politic, ci bisericesc. Toată, dar toată lucrarea lui politică e îndreptată spre crearea condițiilor, în care biserica organizată de densul se se poată desvolta și toate succesele lui au ca efect v'edut întărirea acestei biserici.

(Va urma).

cediu pe 3 zile deputatului I. Tipeiu și G. Filipescu, ca fiind împedecați prin afaceri grave.

La ordinea zilei: Raportul comisiei organizatoare. Raportul Nicanor Frateș continuă raportul su asupra „Regulilor directive“ ale comisiei administrative ale tipografiei arhidiecesane.

După o dezbateri mai lungă sinodul decide înlocuirea cuvintelor „Regule directive“ prin: „regulament al afacerilor interne etc.“

După cetirea §. 1 deputatul Dr. Il. Pușcariu propune: a se însărcina prin consistoriu comisiunea tipografică, care studiind și întregind regulamentul conform îndigărilor comisiei organizatoare să l' reastearnă stante sesiune.

Deputatul P. Cosma nu consimte, neavînd sinodul legătură directă cu comisiunea tipografică, apoi adauge, că înșiși comisiunea organizatoare ar fi completat textul.

Este însă vorba de obiecte, a căror resolviere reclamă cunoscințe cu totul speciale.

Deputatul N. Cristea propune: Regulamentul cu modificările propuse de comisiunea organizatoare se primește în mod provisoriu însărcinînd comisiunea tipografică a prezenta în prosima sesiune sinodală un regulament întregit cu acele modificări spre aprobare și decideri finală.

Deputatul E. Macelariu propune: un aditament, după care amortisirea este a se face în curs de cel mult 10 ani care aditament se primește. §§. 2, 3, 4 și 5 se primește fără modificări.

Deputatul P. Cosma arată, că consistoriul este, în a cărei competență întră distribuira ajutoarelor pe seama v'edurilor preotese s'arce din venitul fondului tipografice, provocându-se la testament, unde dreptul de distribuira este rezervat Consistoriului.

În sfîrșit sinodul primește regulamentul în textul alăturat la protocol și comisiunea administrativă se însărcinează a specializa și întregi §. 1 în privința îngrijirii și administrării fondului, arătîndu apriat, în ce mod să se fină în evidență toată averea mobilă și imobilă cum are se fie administrată și controlată. Regulamentul astfel întregit s'el subtearnă în sesiunea proximą sinodală. Ședința proximą se anunță pe mîne la 9 oare a. amiază.

La ordinea zilei: Rapoartele comisio-

ședința se încheie la 2 oare după amiază.

Cercetări critice.

(La răspunsul preotului Mihaiu Sturza din Nr. 147—152 ai „Telegrafului Român“ an. tr.)

I.

În sfîrșit dl Sturza veni ca să dovedească și în coloanele acestui respectabil jurnal frumoasa sa erudițiune canonică, în cestiunea căsătoriei preoților de a doua. Foarte bine! Cel puțin publicul cetitoriu va fi avut ocaziunea de a vedea cu ochii — ca oare când bătrînul Simeon pe Măntuitorul — strasnica dsale erudițiune canonică.

Nu mă voiu plînge de fel pentru maniera și soiul criticeii, cu care me întimpină dl Sturza în răspunsul ce mi adresează. Ea este mai jos de toată critica! Ca toți criticii seraci în argumentele obiective, dsă introduce în polemia literară personalități, atacînd de a dreptul caracterul meu privat.

Cu adevărat criticissem pe dl Sturza, ca pe scriitoriu, fără rezervă. Însă nu era nici de obiectul controversei, nici de demnitatea mea ca critic să atac caracterul privat al dsale, să amestec în polemie afacerile sale private sau pastorale. Nu tot așa face dl Sturza! Dsă mă admoniază, că datorințele tagmei călugăresci sînt: „ca să remănă în monăstire până la moarte, se jure că va păzi tăcerea, ascultarea și fecioria, precum și postul neîntrerupt.“ Apoi me întreabă, păsescule eu toate a-ceste? mai adăogînd că pe lângă toată rigorositatea mea, de a respecta canoanele, dsă barem de deice ori într'un an m'ar face din călugăr mirean, și barem de atâtea ori m'ar escomunica ca pe mirean!

În adevăr strasnice argumente cano-

șilor! Dar, ce se facă omul? Când i lipsesc argumentele științifice, el caută să facă întrebunțare de soiul argumentelor, ce le are, fie și copilăresci!

Nu o țic aceasta doară pentru că ma și gena a supune criticeii conduta mea esteroară. Dl Sturza se cuvenia să se scie ca preot, că în afacerile de conștiință omul este responsabil numai lui D'șeu și conștiinței sale. Tribunalului esterior detoresce socoteală de faptele sale numai în cazul dacă prin ele a călcat datoririile cătră deaproapele, dacă a violat principiul: *suum cuique!*

Fără îndoaia multă perfecțiune se cere dela monachi; însă nu uita de Sturza, dela preoți, ne spune sf. Ioan gură de aur, se cere și mai multă perfecțiune. „Căci la noi, țice el, nu este vorbă despre demnitatea unui duce sau rege, ci despre o diregătorie ce are trebuința de v'ertute îngerească. Că sufletul preotului trebuie să fie mai curat decât rațele soarelui.“ Eu n'am pretensiunea, ca cineva să mă socotească fără păcate, căci numai singur D'șeu este fără păcat, dar apoi cu păcatele unuia vrei dta să scuzi și să justifice păcatele altora? Aceasta mi se pare un lucru nedemn și chiar condamnabil din punctul de vedere moral, căci păcatele singuraticilor cât și ale mulțimei trebuie cōre, ear nu justificale! Dacă togmai eu am greșit, și ca om pot greși, posed încă cel puțin simțul și calitatea de a mă îndrepta și nu voiu cere niciodată, ca să fiu liber de controla faptelor mele, care este legea, cum voiesc să facă dl Sturza, când cere ca pentru delăturarea păcatului să desființam legea, fiindcă păcatul după Dsă, izvorece din călcarea legei! Ceea ce este egal cu a țice: deoarece legea penală califică omul ca crimă: așa dar pentru delăturarea acestei crime să desființam legea penală! Un lucru neînțeles și nejustificabil după dreapta rațiune.

Înțeleg foarte bine intențiunea părintelui Sturza, de a mă disciplina ca să remăn în tăcere și ascultare până la moarte. Din întemplantare, afară de mine, nimeni nu pusese în lumină enormitățile sale teologice și canonice și acum i'ar veni bine la socoteală, ca să mi poată astupa gura cu cuvintele: călugărul are să tacă! Dar să mi spună dl Sturza, de când este știința privilegiul și monopolul unor persoane particulare? Decănd numai dsă are dreptul ca să vorbească în cestiunile canonice, ear călugării să tacă? Dsă declară, că a pus cestiunea căsătoriei de adoua a preoților, înaintea publicului, ca să vedem „dacă după canoane se poate sau nu se poate deslega.“ Și după ce n'a potut produce nici un argument din canoane pentru deslegarea ei, ear din partea mea întimpinănd pe înșiși canoanele prohibitive, vine acumă și mi replică: călugărul să tacă! Ei dle Sturza! Aceasta este o armă cu totul nevrednică! Tăcerea în lupta intelectuală se impune prin puterea argumentelor nu prin imperativul „taci!“ Apoi călugării n'au tăcut și nici vor tăce!

Dacă am scris în contra căsătoriei de a doua a preoților, n'am scris nici din fanatism, nici din interes personal, ci din principii canonice, și în conformitate cu așezămintele bisericeii ortodoxe. Ear dl Sturza, spune apriat, a scris din interes „provocat din partea unor preoți și amici ai sei.“

Ba merge și mai departe, declară în mod categoric, că el stă în cestiunea căsătoriei a doua a preoților „extra dominium“, afară de canoane, și eu, care stau „intra dominium“

* S. Ioan gură de aur, despre preoți, cart. VI.

pe terenul canonic, ași fi avut contra D-sale „motive cu mult mai ponderoase“, la care era și preparat a le întimpina cu „plăcere“. D-nul Sturza așa dără ne spune limpede, că apără o cauză, în contra căreia chiar și d-sa scie motive ponderoase, și încă „cu mult mai ponderoase“ decăt cele aduse de mine!

Ei bine! În fața acestei traficări și specele declarate cu știința și adevărul, oare puteam eu, ca om de conștiință, să nu descoper enormitățile d-lui Sturza? Puteam eu să nu arăt, că articolii D-sale cuprind „păreri greșite“, „conclusioni false“ etc. Cu toate aceste, dl Sturza nu a pută arăta nici măcar o iotă din articolii mei, prin care l'asi fi numit „eretic“ sub simplul cuvînt, că a scris pentru căsătoria a doua la preoți. Ci l'am numit eretic, pentru că în interpretarea santeii scripturi, el urmează o interpretare individuală, în locul interpretării colective a bisericeii; ba d-sa ajunsese până a contesta și infalibilitatea conciliilor ecumenice, afirmînd, că „sinodul bisericeii a delăturat în canoanele disciplinare dispozițiunile apostolesci, cuprinse în s. scriptură;“ și în sfîrșit, d-sa atăcase în mod indirect chiar și autoritatea s. scripturi, țicînd: „tot ce este făcut de om, nu poate fi perfect, ca ceea ce este făcut de Dumnezeu, măcar să fie acel om ori cât de inspirat de Dumnezeu“. Apoi s. scriptură fiind făcută de oameni inspirați de Dumnezeu, ar urma după teoria dlui Sturza, că nici ea nu este operă perfectă Dumnezeuască; căci autorul noțiunilor și ideilor, cuprinse în ea, deși este însuși D'șeu, totuși aceste noțiuni și idei au ajuns la noi numai prin intermediul oamenilor inspirați a profeților și apostolilor! Eată cuvîntul, pentru care d'șesem, că judecăt după teoriile sale, dl Sturza remâne protestant și eretic, față cu doctrina bisericeii ortodoxe!

Ceea ce apare mai caracteristic și cutezătoriu, în răspunsul dlui Sturza, este pretensiunea d-sale de a fi motivat prin canoane admisibilitatea căsătoriei a doua a preoților. Căci în respectul canoanelor, D-sa profesază o doctrină negativă în general, și astfel toată argumentarea sa canonică, în privința căsătoriei preoților, se întemează pe negațiunea absolută a canoanelor pozitive. Dl Sturza, adecă în loc ca să demustre, în mod științific, prin canoane sau praca bisericeii ecumenice, admisibilitatea căsătoriei de a doua a preoților, simplaminte cere absoluțiunea canoanelor și a practicei esistente, relativ la această cestiune canonică.

Apoi aceasta încă să fie o argumentațiune canonică? Eu cred, că o argumentare, carea consistă numai în negațiune, scie se o facă și cel fără nici o cunoscință de canoane și de dreptul canonic! Dar să esaminăm mai deaproape răspunsul d-lui Sturza, ca să vedem ce fel de argumente canonice aduce D-sa pentru a doua căsătorie a preoților și ce valoare au argumentele D-sale în cestiunea ce ne preocupă?

(Va urma).

Varietăți.

* (Clironomul) împărătesc Rudolf, în urma învoierei Majestății Sale împăratului, a primit din partea universității din Pesta titlul: Doctor de filosofie *honoris causa*.

* (Maia). Corpul învățătoresc dela scoalele normale române gr. or. din Veneția inferioară a decis ținerea unui maial cu elevii dela aceste scoale, în 11/23 Maia a. c. în pădura de stejariu la fântâna dintre „Măguri“.

Deci prin aceasta sînt invitați

toți domnii binovoiitori de a participa la această festivitate.

Veneția inferioară în 4/16 Maiu 1880.

Georgiu Modorcea,
inv. dirigent.

* (Bilete tour și retour), pentru călătoriile cu trenul la băile din Elöpatac se dau din 20 Maiu încolo până la sfârșitul lui Octomvrie a. c. la toate stațiunile călei ferate orientale. Aceste bilete au valoarea până în 15 Octomvrie a. c. și se pot întrebuița și pentru călătorii cu trenurile accelerate dacă aceste poartă cu sine și vagoanele respective. Încât sunt modificate prețurile acestor bilete se poate vedea în detalii din plachetele respective.

* (Calea ferată) Apahida—Dej după cum se dice în proiectul de lege asternut dieței în 14 Maiu n. se va clădi de baronul Desideriu Banffy. Speșele sunt preliminate cu 800,000 fl. și statul va da șini în preț de 300,000 fl. v. a.

* (Mutare de tîrg). Tîrgul, care ar fi să se țină în Becleani din comitatul Solnocului-Dobăcei în 23 și 24 Maiu se va ține de această dată excepționalmente în 6 și 7 Iunie n.

* (Provocare). „Un contribuent“ din Presaca (Bănat) provoacă pre dl Ioan Opra, a da deslucire în „Tel. rom.“, că ce a făcut cu banii colectați în anul 1878 de pela mai mulți învătători și preși din tractul nostru protopresbiteral pentru dl protopop Nicolae Andrievici cu privilegiul vizitărei tractului și a esamenelor?

° (Programa) festivității de inaugurare a reuin. romf. gr. or. din giurul Sibiului ținute în Săliște:

1. Cuvînt de deschidere, rostit de pres. reuin. dl Ioan Popescu.
 2. Reîntoarcerea victorioasă, poezie cântată de corul elevilor din Săliște.
 3. Femeia română ca mamă, disertațiune de d-na Aurelia Goga.
 4. Declamări...
 5. Dorul, poezie de Blarenberg melodie de Șutz cântată solo de Ioan S. Puntean.
 6. Cultura socială la Români, disertațiune de Nicolau Ivan.
 7. Declamare...
 8. Marșul independenței, poezie de Orășan cântată de corul elevilor din Săliște.
- După prînz escursionie la fontăna „Foltea.“ Nefavoriții de timp petrecere în sala școlii.

Comitetul.

* (Consemnarea) d-lor contribuienți pentru fondul reuniunii învătărilor din giurul Sibiului cu ocaziunea inaugurării ei din 23 și 24 Aprilie, precum și pentru biblioteca școlii din Săliște, și adică: DD. d-na Iustina Oprea Bărză, proprietăreașă în Săliște 10 fl., Ioan R. Macsim, jude reg. în Săliște 5 fl., Ilariu Muciu, pretor în Săliște 6 fl., Dimitrie Roman, neguțar (cu firmă) în Săliște 5 fl., Nicolau Mosora, primariu în Săliște 3 fl., Dr. Nicolau Calefariu, medic în Săliște 3 fl., Ioachim Muntean, paroch gr. or. în Gurariului 3 fl., Demetriu Bărsă, executor în Săliște 3 fl., Petru Iuga, paroch gr. or. în Tilișca 2 fl., Demetriu Florian, notariu în Săliște 2 fl., Ioan Zacharie vice-notariu în Săliște 2 fl., Demetriu Roșca, paroch gr. cat. în Săliște 1 fl., Demetriu Popa jun., oieriu în Săliște 1 fl., Demetriu Oprea Borcea, proprietariu în Săliște 1 fl., Ilie Peligrad, neguțat. în Săliște 1 fl., Daniil Neamț, paroch gr. or. în Săliște 1 fl., Nicolau Popa, oieriu în Săliște 1 fl., Bucur Coșca, neguț. în Săliște 1 fl., Alecsandru Borcea, propr. în Săliște 1 fl., Daniil Marcu, paroch gr. or. în Săliște 1 fl., Nicolau Nartea, cafengiu în Săliște 1 fl., Nicolau Țintea, neguț. în Săliște 1 fl., Avram Acilencescu, notariu în Galeș 1 fl., Michail Fleischer, provisor în Săliște 1 fl., Dimitrie Iosof, paroch gr. or. în Galeș 1 fl., Nicolau Răchitean, paroch în Galeș 1 fl., Ștefan Milea, notariu în Tilișca 1 fl., Daniil Iosof, primariu în Tilișca 1 fl., Oprea Bor-

cea, paroch în Săliște 1 fl., Ioan Ivan, notariu în Aciliu 1 fl., Moise Branicse, subpretor în Săliște 1 fl., Dimitrie Herja, proprietariu în Săliște 1 fl., Nicolau Sîrbu, propriet. în Săliște 1 fl., Nicolau Hociotă, propriet. în Săliște (și Săngatin) 1 fl., Petru Coșca, neguțat. în Săliște 1 fl., Ioan Daderlat (Păvăluț), neguț. în Săliște 1 fl., Oprea Greavu, neguț. în Săliște 1 fl., Dimitrie Bloș, neguț. în Săliște 1 fl., Dimitrie Răsoiu, neguțat. în Săliște 1 fl., Ilie Ghibu, cocoiariu în Săliște 60 cr., Török Dénes, cancelist în Săliște 50 cr., Petru Herja, curelariu în Săliște 50 cr., Vasile Roman, curelariu în Săliște 50 cr., Dimitrie N. Simion, neguțat. în Săliște 50 cr., Vizantie Marcu, neguțat. în Galeș 50 cr., Daniil Bărsan, faur în Săliște 50 cr., Dr. Bunesco, medic în România 50 cr., Dimitrie Luacuiu, cocoiariu în Săliște 50 cr., Nicolau Coma, opincariu în Săliște 50 cr., Dimitrie Simion, neguț. în Săliște 40 cr., Ioan I. Borcea, faur în Săliște 40 cr., Ilie Bărsan, hăsnariu în Săliște 20 cr., Ioan Morariu, plugariu în Săcel 10 cr. Suma 77 fl. 20 cr. Săliște în 25 Aprilie 1880.

Demetriu Chirca m. p.,
notariu romînit.

* (O batjocură). „Hermannstädter Zeitung“ din 18 Maiu n. ne spune, că în 10 Maiu n. în București nici la un oficiu vamal nu s'au putut vămuși marfele, și adică din simpla pricină, că oficiile și-ar fi gătat toate formalitățile necesare pentru împlinirea formalităților vamale. (Oare să fie adevărat? Red.).

* (Invențiune nouă). În America se folosesc de prezent un fel de pene, cu cari se pot scrie în continuu 70—80 de fețe de hârtie fără de a lua cerneală. Ele sunt adică de așa construite. Stilurile lor sunt pe dinlăuntru goale, care se umplu odată cu cerneală. Vêrful lor îndată ce atinge vreun obiect, fie hârtie sau orice, numai decât lasă cerneală și scrie.

* (Un tun gigantic) s'a espedat în 7 Maiu n. din Fabrica lui Krupp din Essen spre Pola. Gloanțele tunului acestuia sunt de 2 1/2 măși de mari. Tunul este merit pentru Austria.

* (O familie fructiferă). William Smoak din Charleston (în Statele Unite), care numără acum 79 ani, avu decurînd întempleră de bucurie, a vedea pe cea mai tînără și a 13-a fiică a lui devenind bună. Moșneagul Smoak are acuma numai 190 de nepoți, 391 strănepoți și 70 stră-strănepoți.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

München, 19 Maiu n. Împăratul Austriei a plecat a seară la Penzing.

Paris, 19 Maiu n. Cei mai mulți arestați cu ocaziunea grevei din Rheims sînt agravați din partea judecătoreiei, ei nu se țin de clasa muncitorilor. Sistarea muncii probabil a fost aragiată de un comitet secret spre scopuri politice. În Rheims au început eri a lucra earăși 900 lucrători.

Constantinopole, 19 Maiu nou. Rusia a ratificat actele comisiunii pentru regularea granițelor, care regulatează granițele Bulgariei spre Rumelia resăriteană, Macedonia, Serbia și Turcia. Se asteaptă și ratificarea celorlalte puteri și a Porții.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni în 15 Iunie și 29 Iulie imob. lui Ioan Czinczei și soții în Sighetfalău (trib. Murăș Oșorheiu); în 3 Iunie și 3 Iulie imob. lui Robert și Reghina Lang în Rêpea; în 25 Maiu și 26 Iunie imob. soției lui Andrei Moldovan în Halmjai (judec. cerc. Sighisoara); în 28 Maiu și 28 Iunie imob. lui Francisc Sarosi în Gherebinș (trib. Turda); în 29 Maiu și 28 Iunie imob. lui George Sanda Popia în Săcele

(trib. Brașov); în 15 Iunie și 29 Iulie imob. lui Petru Muntean în Meghifalău; în 22 Maiu imob. lui Andrei Dencz în Murăș-Oșorheiu (trib.); în 22 Maiu imob. lui Ștefan Lang în Cluj (trib.); în 21 Iunie și 2 August imob. lui Albert Farkas în Haroscherec (trib. Oșorheiu); în 3 Iunie și 3 Iulie imob. lui David Casper în Feldioara (trib. Brașov); în 31 Maiu imob. lui Ioan Sittengruber în Huedin (trib. Deva); în 12 Iunie imob. lui Daniil Csiki în Covești (trib. M. Oșorheiu); în 21 Maiu imob. lui Iosif Boci în Lunca; în 22 Maiu imob. moștenitorilor după Michail Hnț în Ribiza (judec. cerc. Baia de Criș); în 17 Iunie și 31 Iulie imob. lui Daniil Barta în Panit; în 22 Iunie și 3 August imob. soției lui Ioan Sebeș în Oșorheiu; în 22 Iunie și 2 August imob. lui Ioan Nagy în Săntioana (trib. M. Oșorheiu); în 22 Maiu imob. lui Petru Pripion în Cărpiniș (trib. Abrud); în 31 Maiu și 1 Iulie imob. lui Andrei Szarka în Moha (judec. cerc. Sighisoara); în 24 Maiu imob. Varvarei Address în Săncraiu (judec. cerc. Huedin).

Bursa de Viena și Pesta din 15 Maiu 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	105.55	105.40
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	82.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.80	98.25
Oblig. de stat dela 1878 de ala drumului de fer orient. ung.	86.50	86.50
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligățiuni ung. de rescumpărarea pământului	126.—	125.50
Obligățiuni ung. cu clausulă de sorșire	94.10	94.50
Obligățiuni urbariale temeșane	—	93.50
Obligățiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	93.25	93.—
Obligățiuni urbariale transilvane	—	92.25
Obligățiuni urbariale croato-slavonice	92.50	92.25
Obligățiuni ung. de rescumpărarea deținei de vin	96.—	—
Datoriile de stat austriace în hârtie	92.50	92.25
Datoriile de stat în argint	72.35	72.25
Datoriile de stat în aur	73.20	73.25
Renta de aur austriacă	85.50	85.60
Sorși de stat dela 1870	130.25	130.50
Acțiunile de bancă austro-ung.	836.—	836.—
Acțiunile de bancă de credit ung.	274.60	274.—
Acțiunile de credit austr.	263.—	263.50
Sorși unguresci au premii	—	110.75
Argint	—	—
Galbin	5.63	5.58
Napoleon	9.46	9.45
100 marce nemțesci	58.50	48.50
London (pe polia de trei luni)	118.75	118.50

Nr. 4. 1880.

1—3

CONCURS.

Pentru 8 tineri cari doresc a fi apliceți la maestrie din partea reuniunii sodalilor români din Cluj, pre baza ș-ului 6 din regulamentul reuniunii, subscrisa comisiune prin această escrise concurs.

Dela concurenți cari pot fi ori din care parte a Transilvaniei, se pot-tese:

1. Carte de botez, că au etate de 14 ani, și că sînt de origine Români.
2. Că au cunoștințele ce se predau în școlaele primare, și prelângă limba maternă posed elementele unei limbi străine (germână sau maghiară).
3. Se producă obligațiune dela părinți sau tutori, că'i vor lăsa în tot timpul statoric la măestrul, unde 'i-a aședat comisiunea, și că în cas de lipsă i vor provede cu îmbrăcăminte, ear la cas, când i vor lua dela măestrie, vor reîntoarce reuniunii toate speșele.
4. Elevii se vor aședa la măestrie la dorința lor, ori și în care cetate a Transilvaniei, mai cu preferință însă în Cluj, pentru a puti fi supraveghiați din partea comisiunii conform regulamentului.
5. Concurenții au de a produce atestat legal despre paupertatea părinților lor.
6. Acei concurenți, cari din cauza depărtării nu se pot presenta inaintea comisiunii subscrise, au de a produce atestat medical despre desvoltarea corporală și întregitatea organelor.

Între mai mulți concurenți se vor preferi conform ș-ului 20 din regulamentul:

a) Pruncii dela sate, despre cari se poate presupune, că în urma neculșii lor familiar eventualmente se vor aședa ca măestri în comuna lor natală sau în altă comună rurală;

b) Între condițiuni egale vor fi preferiți orfanii de ambii parinți, apoi de tată;

c) Între diversele măestrii, la cari doresc a fi aplicați, se vor preferi acia, cari doresc a fi aplicați la: rotărie, faurărie, butnărie mășarie, carpentarie sau lemnărie, cocoiarie, cismărie groasă, pelierarie, curerărie și funerie.

Suplicile instruite conform acestui concurs, sînt de a se substerne la președintele acestei comisiuni în Cluj până în 1 Iunie st. n. a. c., când ce se vor presenta în persoană se vor și esamena prin comisiune conform regulamentului, și după aceea se vor aședa pre la măestrii, pre cari îi plătesce comisiunea amesurat contractului ce va incheea cu respectivii măestrii.

Comisiunea reuniunii sodalilor români din Cluj încredințată cu aședarea învătăcelor români pre la măestrie.

Cluj în 1 Maiu 1880.

Basiliu S. Podoabă m. p.,
capelan gr. cat. și președ. al comis.

Dr. Aureliu Isac m. p.,
secretariu.

Nr. 12. Scaun. ppsoc 1879. 3—3

EDICT.

Maria Nistora nată Tomuța din Mihaleni, cott. Hunedoarei, pretura Bradului, carea de 2 ani de țile a părăsit pre bărbatul ei Alecsandru Nistor din Poțugani fără a se sci ubicațiunea: se citează prin aceasta a se presenta inaintea Scaunului ppsoc subscrisa în termin de un an și o țile dela datul din jos, căci la din contră procesul divorțial asupra-i intental se va pertracta și decide și în absența ei.

Din ședința scaunului ppsoc gr. or. a Zarandului ținută în 15 Noemvrie 1879.

Scaunul ppsoc gr. or. al Zarandului ca for de Istanță.

Nicol. I. Miheltianu,
prot. gr. or. al Zarandului.

Nr. 1071—1880.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic cercual în cercul II sanitar al Boiței din pretura Căsnădiei, comitatul Sibiiu cu reședința în Tălmaci sau Boița, se escrise prin aceasta concurs. De cercul acesta sanitar se țin comunele: Tălmaci, Tălmăcel, Boița, Porcesci și Vesteș cu 6506 suflete.

Cu acest post sînt împeunute următoarele emolumente:

1. Pentru un doctor de medicină salariu 400 fl.
 2. Pentru un chirurg de medicină salariu 300 fl.
 3. Dacă medicul va reșede în Boița, are dela această comună curărt natural și lemne;
 4. Onorariu pentru visita primă 50 cr. eară pentru fie carea următoare la același pacient câte 30 cr;
- Ținerea unei farmacia de mână se înțelege de sine.

Doritorii de a ocupa acest post au ași adresa suplicele lor instruite cu documentele despre cualificațiunea și îndreptățierea lor spre escercitarea praxeii medicale (art. de lege XIV: 1876 alinea III) până în 8 Iunie 1880 la 6 oare seara pretorului subscrisat

Tălmaci în 7 Maiu 1880.

Emeric m. p.
pretor.

[25] 1—3